

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia 21 stycznia 2011 r.

**Pan
Marek Fryźlewicz
Burmistrz Miasta Nowy Targ
ul. Krzywa 1
34-400 Nowy Targ**

P/10/140
LKR-4101-20-3/2010

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła kontrolę zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków przez Gminę Miasto Nowy Targ w 2008 i 2009 r. oraz w I półroczu 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 20 grudnia 2010 r. oraz omówione podczas narady pokontrolnej w dniu 5 stycznia 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, ocenia prowadzenie przez Miasto Nowy Targ zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Negatywnie została jednak oceniona skuteczność kontroli kosztów zaopatrzenia w wodę oraz skuteczność działań inwestycyjnych i remontowych, w aspekcie zapobiegania marnotrawstwu wody. Wyrażone powyżej oceny ogólne uzasadniają następujące oceny cząstkowe:

1. W ocenie NIK, Gmina prawidłowo uregulowała zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez uchwalenie Regulaminu dostarczania

wody i odprowadzania ścieków na terenie Miasta Nowy Targ (zwanego dalej Regulaminem), zgodnie z art. 14 pkt 1 ustawy z 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków¹ oraz powierzyła ich realizację Miejskiemu Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji (MZWiK). Nadzór nad MZWiK zlecono Wydziałowi Gospodarki Komunalnej i Drogownictwa Urzędu Miasta Nowy Targ.

2. Wielkość strat wody w okresie objętym kontrolą NIK wyniosła ponad 4,36 mln m³ i przewyższała ilość wody sprzedanej o prawie 2,47 mln m³. Zatem, straty wody liczone do ilości wody pozyskanej wahały się od 66,9% w 2008 r. aż do 69,9% w I półroczu 2010 r. W okresie objętym kontrolą NIK straty ekonomiczne wynikające tylko z kosztów wydobycia i tłoczenia utraconej wody przekroczyły 928 tys. zł². Izba zwraca uwagę, że MZWiK nie posiadał szczegółowo rozpoznanych przyczyn tych strat, a brak odpowiedniego opomiarowania na sieciach nie pozwalał na niezwłoczną lokalizację wycieków wody z sieci, jak również na dokładne ustalenie ilości wody zużywanej na własne potrzeby MZWiK.
3. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia skuteczność działań w zakresie prowadzonej gospodarki remontowej i inwestycyjnej urządzeń i instalacji wodno kanalizacyjnych, w aspekcie oddziaływania na zmniejszenie strat wody pozyskanej ze źródeł. Izba stwierdziła, że zmieniające się koncepcje poprawy stanu technicznego oraz modernizacji istniejących instalacji nawet nie zahamowały wzrostu strat wody. Jeszcze w 1992 r. Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Krakowie uznał stan techniczny zewnętrznych przewodów wodociągowych za katastrofalny, a mimo to skutecznych przeciwdziałań w tym zakresie nie ujęto w opracowywanych planach. W ocenie NIK, nieodpowiedni stan techniczny sieci potwierdzają przyczyny ujawnionych awarii, do których należy zaliczyć korozję rur, ich wiek, a przede wszystkim rodzaj materiałów, z których zostały wykonane. Także dotychczasowa wymiana instalacji, realizowana przy okazji porządkowania, remontów i modernizacji ulic nie wpłynęła na zmniejszenie strat wody. W wieloletnich planach inwestycyjnych na lata 2008 – 2013 i na lata 2009 – 2013 nie zostały ujęte przedsięwzięcia mające na celu skuteczne zapobieżenie stwierdzonemu marnotrawstwu wody, o jakości nie wymagającej jej uzdatniania.

Izba w swej ocenie uwzględnia fakt, że w latach poprzedzających okres kontroli NIK

¹ (Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.), zwanej dalej ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę

² do wyliczenia przyjęto, tylko tę część kosztów, która przypada na ilość utraconej wody powyżej 30% ogólnego wydobycia

głównym celem inwestowania było zapewnienie dla mieszkańców Nowego Targu wody pitnej ze źródeł podziemnych. Jednak Izba zwraca uwagę, że tak wysokie straty wody wpływają istotnie na zmniejszenie rezultatów osiągniętych z zaangażowania środków własnych, a także środków Unii Europejskiej w budowę nowych ujęć.

4. Nie w pełni zostały zrealizowane planowane zamierzenia remontowo-modernizacyjne. W szczególności w 2008 r. zaplanowano wykonanie zadań dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na kwotę 4 620 tys. zł, a wykonano w kwocie 3 687 tys. zł, tj. na poziomie 80%. W 2009 r. plan zadań dotyczących modernizacji gospodarki wodnej i ściekowej ujmował kwotę 6 250 tys. zł, podczas gdy jego realizacja ukształtowała się zaledwie na poziomie 33%.
5. Izba nie zgłasza uwag do zgodności wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych oraz urządzeń kanalizacyjnych z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
6. W okresie od 2008 r. do I połowy 2010 r. weryfikowane były trzy wnioski taryfowe. Zgodność składanych wniosków z przepisami sprawdzał zespół powołany przez Burmistrza, który następnie przedkładał swoją opinię oraz projekt uchwały. Po zatwierdzeniu wniosku przez Burmistrza, Rada Miasta podejmowała uchwałę o zatwierdzeniu wniosku.

Wnioski, co do formy i treści były zgodne z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę oraz z rozporządzeniem Ministra Budownictwa z 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków³. W toku ich weryfikacji nie zostały jednak zakwestionowane przez Urząd wysokości kosztów ponoszonych przez MZWiK, w szczególności kosztów ponoszonych w związku z wydobyciem wody utraconej w sieci.

NIK zwraca jednak uwagę, że pozyskana woda o dobrej jakości w przeważającej większości została utracona, a kosztami nieuzasadnionych strat tej wody sukcesywnie obciążano jej odbiorców.

7. Kontrola wykazała, że nie wprowadzono pisemnych procedur postępowania w zakresie oceny prawidłowości oraz poprawności przekazywanych mu przez MZWiK wniosków

³ Dz. U. Nr 126, poz. 886

taryfowych, jak również nie wdrożono procedur weryfikacji przedstawionych kosztów. W świetle przedstawionych NIK dowodów nie można było ustalić w badanym okresie czy i jak zostały sprawdzone zgodności składanych wniosków z przepisami, a ponadto nie zostały przedstawione dowody potwierdzające wykonanie czynności sprawdzających. Jakkolwiek wprost przepisy prawa nie nakładają obowiązku pisemnego dokumentowania dokonanych ocen, to pisemna forma byłaby istotnym dowodem realizacji obowiązków wynikających z art. 24 ust. 4 ww. ustawy. Izba stoi bowiem na stanowisku, iż sprawdzenie zgodności taryf z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu ludności, a także czynności polegające na weryfikacji kosztów winny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub adnotacji, co wynika z art. 14 ust. 2 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego⁴. Takie udokumentowanie jest tym bardziej istotne, że syntetyczne dane zawarte w dokumentach o zatwierdzenie taryfy nie pozwalały na zweryfikowanie kosztów z punktu widzenia celowości ich ponoszenia.

8. W latach 2008-2010 (I półrocze) Zespół Audytu i Kontroli nie przeprowadzał kontroli zasadności ponoszonych kosztów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, a także skuteczności modernizacji sieci wodociągowej w aspekcie minimalizacji strat wody.
9. NIK nie wnosi uwag do nadzoru nad oczyszczaniem i odprowadzaniem ścieków komunalnych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Wprowadzenie procedur postępowania w zakresie oceny prawidłowości wniosków taryfowych, jak również weryfikacji kosztów z punktu widzenia celowości ich ponoszenia.
2. Podjęcie działań zmierzających do skutecznego zapobieżenia nieuzasadnionym stratom wody, m.in. poprzez wzmocnienie nadzoru nad MZWiK oraz weryfikację dotychczasowych zamierzeń inwestycyjnych i remontowych.
3. Rozważenie przeprowadzania audytu w zakresie realizacji procedur zatwierdzenia wniosków taryfowych, a także skuteczności modernizacji sieci wodociągowej w aspekcie zmniejszenia strat wody.

⁴ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag, ocen i wykonania wniosków oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie wniosków, ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o których mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Podpisała Wicedyrektor Jolanta Stawska